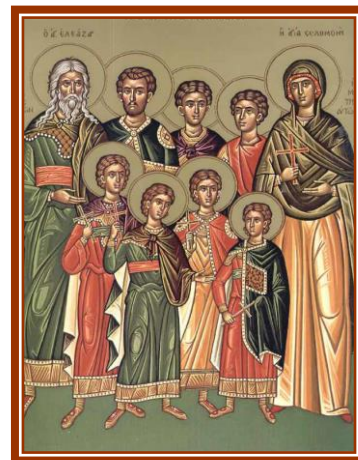

Η κατακόμβη της Αγίας Σολομωνής στην Πάφο

Η κατακόμβη της Αγίας Σολομωνής (ή Σολομωνής) στην Κάτω Πάφο είναι αρχαίος τάφος της ελληνιστικής περιόδου (323 π.χ – 58 π.χ) με υπαίθρια αυλή γύρω από την οποία ανοίχτηκαν οι νεκρικοί θάλαμοι. Ο τάφος αυτός διασκευάστηκε για λατρευτικούς σκοπούς και χρησιμοποιήθηκε ως χριστιανική κατακόμβη κατά τη ρωμαϊκή περίοδο. Κατά τη μέση Βυζαντινή περίοδο συνέχισε να αποτελεί ιερό χώρο, οπότε και αγιογραφήθηκε ο ανατολικός θάλαμος (σπήλαιο).

Στην κατακόμβη μας οδηγεί κτιστή σκάλα σχήματος «Γ». Η σκάλα καταλήγει σε υπαίθρια αυλή γύρω από την οποία ανοίγονται τέσσερις νεκρικοί θάλαμοι. Πάνω από το νότιο θάλαμο δεσπόζει μια μεγάλη τρεμιθιά που είναι ριζωμένη στη λιθοδομή της πρόσοψής του. Οι πιστοί συνηθίζουν να κρεμούν μαντήλια στα κλαδιά της, ως τάμα προς την Αγία Σολομωνή.

Στο βαθύτερο θάλαμο μας οδηγεί δεύτερη λαξευτή σκάλα, που είναι ιδιαίτερα απότομη και γλιστερή από την υγρασία. Η σκάλα καταλήγει σε ένα αβαθές πηγάδι (αγίασμα).

Ανατολικά του αγιάσματος υπάρχει ο μεγάλος ορθογώνιος θάλαμος που έχει μετατραπεί σε εκκλησία. Έχει διαστάσεις 6 X 5 m και στο βάθος του υπάρχει λαξευτή ημικυκλική αψίδα με πέτρινη κόγχη που λειτουργούσε ως Αγία Πρόθεση. Στην αψίδα και στον ανατολικό τοίχο αυτού του θαλάμου διασώζονται τοιχογραφίες του 10^{ου} – 12^{ου} αιώνα μ.Χ.

Η κεντρική τοιχογραφία της αψίδας εικονίζει την Παναγία και το Χριστό ανάμεσα στους Αρχαγγέλους. Η τοιχογραφία αυτή είναι σε κακή κατάσταση λόγω της υγρασίας που έχει εισχωρήσει στο βράχο. Σε σχετικά καλή κατάσταση σώζεται, ωστόσο, η τοιχογραφία των «Τριών Ιεραρχών», που είναι ζωγραφισμένη στη νότια πλευρά της αψίδας.

Στην πόλη μας υπάρχει και δεύτερη χριστιανική κατακόμβη που είναι αφιερωμένη στον Άγιο Λαμπριανό. Η κατακόμβη αυτή βρίσκεται επίσης στην Κάτω Πάφο.

Οι Άγιοι Επτά Μακκαβαίοι, η μητέρα τους Σολομωνή και ο δάσκαλός τους Ελεάζαρ

Μετά το θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου (323 π.Χ.), οι στρατηγοί του χώρισαν την αυτοκρατορία που δημιούργησε ο μεγάλος στρατηλάτης αναμεταξύ τους. Έτσι δημιουργήθηκαν τα «Ελληνιστικά βασίλεια», βασίλεια δηλαδή που είχαν Έλληνες (Μακεδόνες) βασιλιάδες. Στα βασίλεια αυτά οι Έλληνες βασιλιάδες συνήθως σέβονταν τα έθιμα, τη θρησκεία και τις παραδόσεις των λαών, ωστόσο προσπαθούσαν να τους μεταδώσουν και στοιχεία από τον Ελληνικό πολιτισμό, όπως την Ελληνική γλώσσα και τη φιλοσοφία.

Το 167 π.Χ., στο βασίλειο της Συρίας έγινε βασιλιάς ο Αντίοχος Δ΄ ο Επιφανής. Ο Αντίοχος κατάφερε να προωθήσει ανάμεσα στους κατοίκους του βασιλείου του όχι μόνο την Ελληνική γλώσσα και τον τρόπο ζωής, αλλά και την Εθνική θρησκεία (των 12 θεών του Ολύμπου). Αυτό το πράγμα προκάλεσε αντιδράσεις ανάμεσα σε κάποιες από τις εθνότητες του βασιλείου του, ιδίως ανάμεσα στους Μακκαβαίους Ισραηλίτες, που επαναστάτησαν. Τότε ο Αντίοχος εκστράτευσε εναντίον τους και όταν κατέλαβε την πόλη της Ιερουσαλήμ, μπήκε στο Ναό του Σολομώντα και θυσίασε στο θεό Δία ένα γουρούνι, στο θυσιαστήριο.

Στη συνέχεια προσπάθησε να εξαναγκάσει οχτώ αιχμάλωτους Μακκαβαίους (7 νεαρά αδέρφια και τον ενενηντάχρονο δάσκαλό τους) να φάνε από τα όπτανα της θυσίας. Αυτοί αρνήθηκαν και ο Αντίοχος διέταξε να τους εκτελέσουν. Η μητέρα των 7 νέων που παρακολούθησε το θάνατο των παιδιών της, ρίχτηκε μόνη της στη φωτιά και έχασε τη ζωή της.

Η γυναίκα αυτή ονομαζόταν Σολομωνή. Παρόλο που η Σολομωνή και οι επτά Μακκαβαίοι δεν ήταν χριστιανοί μάρτυρες αλλά μάρτυρες της παλαιάς Διαθήκης, η εκκλησία μας τους τιμά ως αγίους και γιορτάζει τη μνήμη τους την 1^η Αυγούστου. Στην Κύπρο υπάρχουν δύο εκκλησίες αφιερωμένες στην Αγία Σολομωνή: μια στην κατεχόμενη Κώμα του Γιαλού και μια κατακόμβη στην Κάτω Πάφο.

Συνοπτική Προστακτική Έγκλιση

Όταν η προστακτική έγκλιση (πληθυντικού) έχει κατάληξη -είτε, ορθογραφείται με «ει» και «ε».
(π.χ. Σκεφτείτε πριν να μιλήσετε.)

Όταν το ρήμα στην **Οριστική Ενεστώτα**:

α. Έχει κατάληξη - ίζω, τότε

σηματίζει προστακτική έγκλιση (πληθυντικού) με κατάληξη -ίστε.
(π.χ. Ραντίστε τις πατάτες και το κρέας με λάδι.)

β. Έχει κατάληξη - ώ, τότε

σηματίζει προστακτική έγκλιση (πληθυντικού) με κατάληξη -ήστε.
(π.χ. - Καταργήστε τις εξετάσεις των τετραμήνων, φώναζαν οι μαθητές.)

Συναντούμε την κατάληξη -είτε μόνο στην προστακτική «δανείστε». Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, η κατάληξη «-είτε» αφορά παθητικά ρήματα στην οριστική ενεστώτα (β' πρόσωπο πληθυντικού).
(π.χ. Εσείς οι γέροι ταλαιπωρείστε από τη ζέστη του καλοκαιριού).

Κατεβαίνω στην κατακόμβη από τη κτιστή σκάλα σχήματος «Γ». **Μπαίνω** στην υπαίθρια αυλή γύρω από την οποία **βλέπω** τους τέσσερις θαλάμους. Πάνω από το νότιο θάλαμο **παρατηρώ** μια ευμεγέθη τρεμιθιά που είναι ριζωμένη στη λιθοδομή. **Φωτογραφίζω** το εντυπωσιακό δέντρο και **κρεμάζω** ένα μαντήλι στα κλαδιά του.

Αρχίζω τη μελέτη του χώρου. **Μελετώ** την κεντρική τοιχογραφία της αγίδας που εικονίζει την Παναγία και το Χριστό ανάμεσα στους Αρχαγγέλους. **Παρατηρώ** ότι η τοιχογραφία αυτή είναι σε κακή κατάσταση λόγω της υγρασίας που έχει εισχωρήσει στο βράχο. **Προσέχω** ότι σε σχετικά καλή κατάσταση σώζεται μόνο η τοιχογραφία των «Τριών Ιεραρχών», που είναι ζωγραφισμένη στη νότια πλευρά της αγίδας.

Ο κύριος της εικόνας είναι ξεναγός. Για να προετοιμαστεί σωστά για τη δουλειά του, επισκέφτηκε την κατακόμβη και κατέγραψε την εμπειρία του σε ένα μαγνητόφωνο. Χρησιμοποίησε την οριστική έγκλιση (α' πρόσωπο ενεστώτα).

Σήμερα οδηγεί μια ομάδα Ελλήνων τουριστών στον ίδιο χώρο. Χρησιμοποιεί τη συνοπτική προστακτική έγκλιση για να τους δώσει οδηγίες.

Χρησιμοποιήστε τις ορθογραφικές σας γνώσεις για να μεταφέρετε το πιο πάνω κείμενο στη συνοπτική ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ, στο β' πληθυντικό πρόσωπο.

Σημ. Να γραφτεί ολόκληρο το κείμενο στο τετράδιο και όχι μόνο τα ρήματα.

Έξω από το χωριό σας υπάρχουν κάποια ξωκκλήσια, κάποια παλιά και κάποια πιο σύγχρονα. **Ρωτήστε** τον παππού και τη γιαγιά αν ξέρουν κάποια ιστορία ή θρύλο που σχετίζεται με κάποιο από αυτά και **καταγράψτε** αυτά που θα σας αφηγηθούν.

Μάθετε σε ποιον άγιο είναι αφιερωμένο το ξωκλήσι και **προσπαθήστε** να βρείτε λίγες βασικές πληροφορίες για τη ζωή του.

